

ИЗДАНА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХН, БРОЙ 23

СОФИЯ, 1-15 ДЕКЕМВРИ 2012 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com, synpressbg@gmail.com

Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

РОЖДЕСТВЕНСКИ ПОСТ

• **Защо постим?**
Монах Мойсей
Светогорец

• **Учител на любов**
Протоiereй Андрей
Ткачов

Стр. 3

ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО

Архим. Хризостом
(Майдонис)

**Вярвам в едно,
свято, съборно и
апостолско
семејство**

Стр. 1-5

ИСТОРИЯ

† **Видински
митрополит
Дометиан**

**Спомени за дядо
Стефан
Великотърновски –
с признателност**

Стр. 6

ПРАВΟΣЛАВИЕТО ПО СВЕТА

Прот. Емил
Параингов

**На празника на
св. вмица Варвара
в Драма**

Стр. 8

40 ДНИ ОТ КОНЧИНАТА НА БЛАЖЕНОПОЧИВШИЯ БЪЛГАРСКИ ПАТРИАРХ МАКСИМ – 15 ДЕКЕМВРИ 2012 Г.

Одвои патриаршеската катедра, одвои Българската църква, одвои българският народ. Родът български загуби свой духовен баща, семејството на Българската църква загуби свој отеч на отците, свој игумен на игумените, предтеча во молитва сред предстојателите. Загуби първенствата и примера на миротворството, и повика на обединението, и подвиза на единението на праведни и каещи се грешници, на изходни в Светилната и жалејќи изпаднали, на принаести в Истината и търсени Я отстъпим.

От земјата на българите нај-старинат измежду правосветителствата на фамилијата Православна простра рџдет на својата молитва на Изток и на Запад, на Север и на Југ и јави

Светиешкият патриарх благославя за последен път любимото си наство в Троицкия манастир на празника Успение Богородично, 15 август 2012 г.

България средоточе на Кръст Христов - обединителна и всправославното разбирателна - на вси поски земин. На стр. 4

ΣΧΗΜΑ
ΝΙΚΑ

ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО

Вярвам в едно, свято, съборно и апостолско семејство

Архим. ХРИЗОСТОМ (Майдонис)

Семејството – една „малка црква“

В „Самовла на вярата“ запознаваме, се вярваме в Црква, която има следните својства: една, свята, съборна и апостолска.

Тези својства можат да бидат назовани и како карактеристики на нејното (на Црквата) подобие – православно християнско семејство. Тоест, то е едно, свято, съборно и апостолско.

Знае се, че брачният сџоз между мъжа и жената според св. ап. Павел (срн. Ефес. 5:22-33) претставува символечен образ на Црквата. Семејството според св. апостол е „домашна црква“ („σολ οίκου εκκλησία“, Рим. 16:4). Или ивице казано, ти е една „малка црква“. Ако Господ е там, „кдето се двама или трима събрали“ в Негово име (Мат. 18:20), то, разбира се, Той присуства в християнското семејство, нитко членове не се обединяват (освен от кривната врџка, б. пр.) и от общата вџра в Иисуса Христа.

Семејството е едно. С тоа својство на православното се-

мејство се заявва единението между брачната двојка, сџозџет между мъжа и жената. Телесното, психичното и духовното ниво на единението се развива през целото продолжението на брака. Телесната вџрџка, според св. Иван Златоуст, е џвџра во време. Психичната вџрџка е тази, която трябва да се сџидде во време на опознаванието на двојката и през периодот на голеџка. Докогато двојката вџрџка сџествува само при тези духовни двојки, които поставят Христос за основа на свој семеен живот.

Семејството е свято. С тоа својство се заявва вџрџката на семејството с Бога. Семејството е творение на Христос и на Црквата. Изџви Христос и Црквата семејство не сџествува.

Семејството е благославяно в тајнството Вџснание, или Брак, Бракосочетание.

На стр. 5

РЕШЕНИЯ НА СВ. СИНОД НА БПЦ-БП

ДОКУМЕНТИ

СТАНОВИЩЕ НА СВ. СИНОД НА БПЦ-БП

За Наместник-председател на Св. Синод

На 10 ноември 2012 г., във връзка с кончатата на Негово Светейшество Българският патриарх и Софийският митрополит Максим и прожитачата от това необходимост за предпринесане на предвидените в Устава на БПЦ-БП стъпки при одовете на Патриаршия престо и Софийския епархийски престол, Св. Синод отпреди заседанието си в пълен състав. То е председателствано от Великотърновския митрополит Григорий.

На основание чл. 42, ал.1 от УБЦ-БП Св. Синод пристъпи към избор на свей Наместник-председател и след проведените разсъждения Св. Синод реши да се пристъпи към тайно гласуване.

На основание горното гласуване Св. Синод реши: Със следен глас „за“, за Наместник-председател на Св. Синод е избран Варненският и Велико-преславският митрополит Кирил. Заседанието продължи под председателство

на новозабранен Наместник-председател на Св. Синод.

След проведеното гласуване за управлението на Софийската епархия до избора и въвеждането в длъжност на новозабранен Българският патриарх и Софийският митрополит Св. Синод реши:

Новозабранен Наместник-председател и в управлението на Софийската епархия до избора на нов Български патриарх и Софийският митрополит.

На своето заседание от 14.11.2012 г., прот. № 27, Св. Синод разгледа писма на Великотърновския митрополит Григорий и Пловдивския митрополит Николай.

Св. Синод изразва следното Становище [..]:

1. Заседанието на Светия Синод от 10.11.2012 г. е законно, тъй като заседава в законен състав – присъстват 12 митрополита и са представителства от отпредишното по митрополитско служене по силата на чл. 42, ал. 1 от Устава на Българската православна църква.

Въвежението с гласуване може да се приеме на дискусията комуникация. Намистина чл. 63, ал. 2 от Устава определя решението на Светия Синод да се приема с мнозинство повече от половината от всички неговите членове. От чл. 63, ал. 1 обаче става ясно, че този член влиза за заседанията, които се провеждат по определен дневен ред, изречен на епархийските митрополити най-малко три дни преди заседанието. Ал. 4 на същия чл. 63 определя процедурата по заявяване на особено мнение.

Заседанието на Светия Синод на 10.11.2012 г. е свикано не като редовно или като извънредно по смисъла на чл. 61 от Устава, а като заседание, предвидено при извънредни обстоятелства, както е разпоредбата на чл. 42, ал. 1 – при одовете на Патриаршия престо. В чл. 42, ал. 1 от Устава на БПЦ няма процедура за избор на Наместник-председател. При отсъствие на изречена уредба в Устава за провеждане на избор за Наместник-председател, Светият Синод е свободен да избере процедура за гласуване. След разсъждения Светия Синод взема решение да се проведе тайно гласуване за Наместник-председател заради обстоятелствата и за да бъде проведен обективно избор.

Що се отнася до тайното гласуване, то в най-голяма степен разкрива истинската воля на гласувателите, неопорочена от страх, всички влияния и внушения. Именно с тайно гласуване, според буквата и духа на Устава на БПЦ и „обществения разказ“ се избират всички органи в БПЦ (справка чл. 147, ал. 6 – църковен настоятел; чл. 108, ал. 1 – епархийски избирател; чл. 117, ал. 1 – епархийски свещеник; чл. 22, ал. 2 – член на Църковния събор; чл. 43, ал. 2 – член на Патриаршия избирателен църковен събор; чл. 87, ал. 2 – митрополит).

Особено важно е да се подчертае, че в Устава на БПЦ в раздел IV, глава IV, „Избор на Български патриарх“, в който систематически се съдържа чл. 42, ал. 1 за избор на Наместник-председател е възприет принципът за тайното гласуване, както за всички органи на Българската православна църква. Според чл. 45, ал. 1 Светият Синод на заседание най-

малко седем дни преди откриване на ден за избор на Български патриарх и Софийски митрополит, с тайно гласуване и мнозинство от две трети от членовете на Светия Синод избира епархийски митрополит – кандидат за патриаршия престо, който отговаря на изискванията на чл. 40.

3. Резултатите от избора се съобщават на председателствания заседание Великотърновския митрополит Григорий, който обявява резултата от тайното гласуване – 7 гласа за Варненски и Великопреславски митрополит Кирил, 4 гласа за Сливняшки митрополит Неофит и 1 глас за Русекия митрополит Нестор.

Председателстваният заседание обявява, че със 7 гласа „за“ за Наместник-председател на Светия Синод е избран Варненският и Великопреславски митрополит Кирил. Всички митрополити приемат този резултат, тъй като няма изречена уредба в Устава на БПЦ за избор на Наместник-председател. Това решение на Светия Синод е по специалната норма за избор на Наместник-председател, а не оперативно решение по смисъла на чл. 63 от Устава.

Няма изказани особени мнения и оспорвания в заседанието на Светия Синод. Протоколът от заседанието е подписан от 9 митрополити – председателстваният заседание Великотърновският митрополит Григорий, Сливняшкият митрополит Неофит, Видинския митрополит Дометий, Варненският и Великопреславският митрополит Кирил, Русенският митрополит Нестор, Невропатришкият митрополит Натанаил, Старозагорският митрополит Галактион, Ловчанският митрополит Гавриил, Доростолският митрополит Амвросий. [..]

8. Решението на Светия Синод от 10.11.2012 г., под чийто съдържание стои подпис и на Великотърновския митрополит Григорий е влязло в сила от момента на подписването му от девет митрополита и порожда правни последици.

9. Уставът на БПЦ, както и Българската и световната православна църква не познават и не съществува като възможност отгелно или залъчване на подпис след недоволното полагане. Това е логически и правен абсурд, който правото не допуска заради принципа за обективна справедливост.

Каноните на светата Православна църква са категорично относно поведението на всеки влязъл. XII Кантартенско правило повелява: „И ако някой извърши нещо, въпреки даденото вие слышате и подгиз, таже себе си не слышате чиста си.“ [..]

Във връзка с горизагаженото относно писмото на одовете на Председателя на Патриаршия и Великотърновския митрополит Григорий и Пловдивския митрополит Николай, Светият Синод реши:

Потвържава избора за Наместник-председател на Светия Синод и управлението на Софийската епархия на Варненски и Великопреславски митрополит Кирил. [..]

Относно Патриаршия избирателен църковен събор

На заседанието си от 27 ноември 2012 г. (прот. № 31) Св. Синод в изпълнение изикованото на чл. 43, ал. 1 от УБЦ-БП реши: Определя на 24 февруари 2013 г. да бъде свикан Патриаршия избирателен църковен събор за избор на нов Български патриарх. Да се изпрати Окръжно до Епархийският началства за подготовка и провеждане на избори на делегати за Патриаршия избирателен събор в епархиите на 13 ноември 2013 година.

НОВИ КНИГИ

Юбилеен сборник за Виудински митр. Дометийан

На 11 ноември 2012 г. Високосроченство Видинският митрополит Дометийан навърши 80 години. През месец август се изпълни и 25 години от митрополитския му избор. Във връзка с годишнината на извенията на архиепископският епископ от нечест обикновен сборник, проследяващ многоплюдиан му змеи и клирическо развитие. В своята автобиография и съмвени казвателката спомела мисли за род-

ното си място, детство, роизтели и привлича. Прани впечатленията му предизвикват откровен разказ за пътя на църковното служение, дучастването в различни църковни послушания, възлагане му от Св. Синод.

† IN MEMORIAM

На 5 декември се престави в Господа Негово Блаженство Антипохийският патриарх ИГНАТИЙ IV

Българската църква изрази дълбоки съболезнования към своите православни арабски братя и сестри. Патриарх Игнатий се повлашше с големо уважение на катог той беше гост през ноември 1987 г.

През 1942 г. беше едн от организаторите на православното младежко движение, което се развиваше в Ливан и Сирия през Втората световна война. Той признаваше сръпичието към национално помърание в името на Единия Истински Бог и изразяваше своите надежди, че международната обществениост ще прояви разбиране към особениостите на Сирия и ще ѝ предостави гаранции за мир и стабилност. Смъртта на патриарх

Игнатий с огромна загуба за целия православен свят. Господ даря патриарх Игнатий с дълги години живот на земта, за да допринесе той за успешните отношения между църквите. Патриарх Игнатий беше истински пастир, виден богослов и проповедник, автор на много книги. Той беше активно от-

ношение към всички събития от Бога с дълбок ум, но също така – с откритост и протостречане на добродушен човек. Той беше непринуден в общуването си с всички хора и за поддържане на своия живот не притесняваше лични средства, а различаваше изцяло на жертвоприношаваната на Църквата.

Бог да всели душата му в слесенията на православието!

„Да бъде печна и блаженства светла му!“

За отстолю му и погребението като предстоятели на БПЦ Св. Синод бе определил Видинския митрополит Дометийан, който поради усложнената обстановка в Сирия не може да живее.

Призвич към отгелуване се от еднствително на БПЦ

Св. Синод в заседанието си на 26.11.2012 г., прот. № 30 – пълен състав, със заграничност благоразсъди и реши да се обрине с обич в Господа към всички, отгелно по писмото на Българската православна църква и по този начин поставили се извън своето Православие и да ги призведе да се върнат в нейното благодатно лоно по приетия каноничен ред.

От Канцелярията на Св. Синод

Кандидатури за ръкоположения на свещенослужители

Светият Синод на БПЦ, след като разгледа постъпилите кандидатски предписания за ръкоположения на сръпичиен свещенослужител, на основание 134 на вярта с чл. 132 от Устава на Българската православна църква реши да бъдат прикупувани имената на следните кандидати:

Русекия епископ: Ставимири Кръстев Велчев – за свещеник; Димитри Николаев Димчев – за свещеник.

ИСТОРИЯ

† **Видински митрополит ДОМТИАН**

Сломени за дядо Стефан Великотърновски – с признателност!

По повод 105 години от рождението и 50 години от митрополитския му изборо

Вестта, че съм изникан от Великотърновски митрополит Стефан в негов протосинел, ми съобщиха дядо Кlement Старозорски. [...] Заедно с нас става на 1 януари 1963 година. Дядо Стефан ме прие с голяма обич и внимание, беше лично да съм имал преди това каква връзка или обичаване с него. В продължение на осемдесет години (1914-1962) той с била близък другаринк – присъствал в всички епископ на Пловдивския митрополит, а след това и Български патриарх – дядо Кирил [...]

Благодарнопочиващият митрополит Стефан беше една изключително по-мощно видяване личност. За него макар да говорим днес и често. Много интересен и весел човек. Той съчетава администрацията отна на епархийския архиепископ с това да бъде общооточан и изразен съветодател. [...] Освен това беше надарен с много дълбока мелодична тенорна глас обичае богослуженията и проповедта и редовно посещаваше утринно и вечерно богослужение в катедралата. Като мисл проповедник аз съм се учил от него. Голям отпечатък в неговия живот беше обстоятелството, че с немски възпитание, запознат право в Германия. Той ползваше много източности от немски език, които го правеше доста оригинален оратор в проповедите си.

По немски маниер, митрополит Стефан беше обрзат за физическа чистота и дисциплина. Космата и брадата му винаги бяха в приличен вид, а покривката на висота. [...]

Обичаше много да служи в момени си, че за възникне три години – 1964, 1965 и 1966, ние – митрополит Петър Томов, обикновено и последното село на обединената епархия. Служил съм по няколко пъти в годината във всеки от епархийските и градски храмове, а по селата погодно сме били и по два пъти годишно, като то сме посещавали и най-затържените села и махали. Като започнем с махалите, които започнем с махалите си от петък вечер, служим вечерни възпевания, а след това сутринта отново служба, а след това вечерна пак, в нощта служенията

къде литургия, и неделя вечерта отново служба – така по 4-5 служби на едно гугуване из епархията. Винаги сме гостували на съответните свещеници по места, при скромни условия, но обградени с искрена любов и внимание.

Обходил съм всяка къчиче от Дунав до Балкана и от дистанцията на арметосе не питам, как е

Митрополит Стефан по време на първата си архирейска литургия в Търново, след изборо му, 04.02.1962 г.

беше възможно всичко това. Рабрия се, тогава аз имам още 35 години, бях в зенита на своята младост и нищо не ми тежеше, но митрополитът беше вече над 55-годишен. Аз, също като него, обичах службата и той винаги различаваше на мен да организирам песето, богослуженията, реда и т.н. при гугуването ни. Когато гугуваме, дядо Стефан обичаше да пее, а понякога започваше някоя песен, която изкарваше дондече, а след това ме оставяше аз да я продължа нататък.

Когато се налагаше да поучаваме някъде извън епархията, архирейт дядо Стефан дондече неспирно аз, аз докато да отиваме при него в статия му, където стриктно четяхме вечерното правило през богослужението, вечерните молитви от Каноника и т.н. Сутрин преди тръгването за служба отново отивахме при митрополита, а за прочетем молитвите преди си, причастие и тогава тръгвахме. При прочетем и богослужение много достояние, но съвременни, но съвременни. От него съм научил много неща, които прилагам и до ден-днешен, свързани с обединенията за конкретни библейски събития. Това са една мно-

го специфични библейски тъжности, които той умеще да развиева достояние. Обичаше реди и тишината в богослужението, като най-често излагаше на мен разредеността на същностелствата пред съветни претси. Харесваше много неща и на вечерните богослужения, когато тръбваше да стои на архирейския трон, обикновено караше мен да нея на клира.

Спомням си, че веднъж бях отишъл на служба в храм „Св. пророк Илия“ в Севлиево. По време на литургията, след Великия вход, свещениците всички забравиха да спомнат за стрес вода за телпозата. Когато дойде моментът да позадат телпозата на владиката, той забеляза, той забеляза, че не е студена.

го всяко нещо, което не е направено както трябва според канона беше отгледение. Той погледна смекта от нас кой не е внимавал да се изпльни правилния предписанията, допуснато от утисе и митрополитът казака всички, които служеше с него, а продължено на една седмична вечерка от това беше, за да внимаваме да не допускате друг път такива провинения.

В нашите дни-обикновения битови взаимоотношения дядо Стефан дондече неспирно да обивам и вечерем заедно с него в митрополитския дом. Той самият изнесе никакви претси към клириците. [...] На неговата трапеза съм бил седеливо години наред. В това отношение той подражаваше на своите владетелци, които нито тра-

пези се с хранит в своите медит години като служители на Църквата във Варна, Пловдив и пр.

Много често посещаваше и някои от епархийските манастири, където монахините с радост приготвяха трапеза за архирей. Дядо Стефан имаше навик да се обръща към монахините от епархията с думата „Момиченце“, без значение на каква възраст са те, като по този начин им показваше своята бащинска обич.

На празника, като Великия Коледа, Нова година и др., беше законен всички да се съберем заедно в Митрополитата. На Великия вечер имаха свещениците от Горна Ореховица, трапезата беше обилно изпълнена с постни ястия и гостите се работиха и являваха с ентусиазъм, тъй като и израснал в семейство, което се занимаваше със селскостопанския работен живот, много по-късно в Пловдивския епархия е отворил за църковно-земеделиските стопанства. [...] Беше и много излюбен от монахините по отношение на стопанския живот, защото аз бих предалата на стопанския свят в митрополитата, отговарял за монашеските земи, животни, гродобер и т.н.

Владиката искаше да изготвим подробни доклади за състоянието на манастири и т.н. и по време на службата: къде какво е изобрано и зашто, каква добитък има и колко е млекодаващо, как се оползотворяват наличните добини и пр.

Аз всякога много възбуденост да съобщавам до владиката си и той, рабрия се, какълто беше недовиден и държеше на точността, повишаваше тон към мен. Не бих си позволил пред школките ми години на таква строго отношение, но го рабриях много добре. В таква случаи пред него ме запитаха и добрите епархийски съветници, събрани по време на епархийските съвети, като ми казваха: „Дядо Владика, ти имаш една духовна перла тук в лицето на отец Домтиан, а ми е кара!“ Помислувах, че съм се омъжил от някои нашия забележка, която започнаше да плаче и да не се разказва, че ме с натъжило. Това рабриях много много случаи, които се забрав-

ват, но възгласителността му към мен много по-скоро ме мобилираше да бъда по-внимателен, по-инициативен.

Митрополит Стефан държеше много, когато е на заседанията на Св. Синод в София, което се случваше да става по една-две седмични наведнъж или повече, да му се обаждаха всяка вечер по телефона.

Почти всеки ден до следвечерята в катедралата дядо Стефан, придръж от мен, обичаше да прави разходка до къма Царския път по път към Асенова та махала, по време на която разказваше интересни случаи от своя живот и църковното си служение.

Митрополит Стефан беше много вено по възростване свързани със земеделието и животновъдството, тъй като и израснал в семейство, което се занимаваше със селскостопанския работен живот, много по-късно в Пловдивския епархия е отворил за църковно-земеделиските стопанства. [...] Беше и много излюбен от монахините по отношение на стопанския живот, защото аз бих предалата на стопанския свят в митрополитата, отговарял за монашеските земи, животни, гродобер и т.н.

Владиката искаше да изготвим подробни доклади за състоянието на манастири и т.н. и по време на службата: къде какво е изобрано и зашто, каква добитък има и колко е млекодаващо, как се оползотворяват наличните добини и пр.

Аз всякога много възбуденост да съобщавам до владиката си и той, рабрия се, какълто беше недовиден и държеше на точността, повишаваше тон към мен. Не бих си позволил пред школките ми години на таква строго отношение, но го рабриях много добре. В таква случаи пред него ме запитаха и добрите епархийски съветници, събрани по време на епархийските съвети, като ми казваха: „Дядо Владика, ти имаш една духовна перла тук в лицето на отец Домтиан, а ми е кара!“ Помислувах, че съм се омъжил от някои нашия забележка, която започнаше да плаче и да не се разказва, че ме с натъжило. Това рабриях много много случаи, които се забрав-

ват, но възгласителността му към мен много по-скоро ме мобилираше да бъда по-внимателен, по-инициативен.

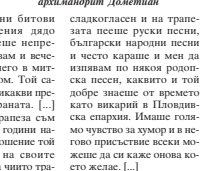
Митрополит Стефан държеше много, когато е на заседанията на Св. Синод в София, което се случваше да става по една-две седмични наведнъж или повече, да му се обаждаха всяка вечер по телефона. Почти всеки ден до следвечерята в катедралата дядо Стефан, придръж от мен, обичаше да прави разходка до къма Царския път по път към Асенова та махала, по време на която разказваше интересни случаи от своя живот и църковното си служение.

Митрополит Стефан беше много вено по възростване свързани със земеделието и животновъдството, тъй като и израснал в семейство, което се занимаваше със селскостопанския работен живот, много по-късно в Пловдивския епархия е отворил за църковно-земеделиските стопанства. [...] Беше и много излюбен от монахините по отношение на стопанския живот, защото аз бих предалата на стопанския свят в митрополитата, отговарял за монашеските земи, животни, гродобер и т.н.

Владиката искаше да изготвим подробни доклади за състоянието на манастири и т.н. и по време на службата: къде какво е изобрано и зашто, каква добитък има и колко е млекодаващо, как се оползотворяват наличните добини и пр.

Аз всякога много възбуденост да съобщавам до владиката си и той, рабрия се, какълто беше недовиден и държеше на точността, повишаваше тон към мен. Не бих си позволил пред школките ми години на таква строго отношение, но го рабриях много добре. В таква случаи пред него ме запитаха и добрите епархийски съветници, събрани по време на епархийските съвети, като ми казваха: „Дядо Владика, ти имаш една духовна перла тук в лицето на отец Домтиан, а ми е кара!“ Помислувах, че съм се омъжил от някои нашия забележка, която започнаше да плаче и да не се разказва, че ме с натъжило. Това рабриях много много случаи, които се забрав-

Митрополит Стефан и неговия протосинел архимандрит Домтиан

Из обединена епархия „Делатия, митрополит Видински“, 2012 г.
Снимка: архив на Бургас ЦИПОВ

Продължение от бр. 20

Пристъпие към образа

Личността открива непреодолим стремеж към собствената абсолютизация, с други думи, тя се стреми към безкрайно съвършенство. На фона на практическимата глобална неудовлетвореност от себе си, човек се стреми към идеалното. Стремелът към съвършенство е стремеж към своя Првобраз, т.е. към Бога. Именно богоподобие и недоговодност от себе си създават огромни дисонанси, преживявани трагично от човека. Същевременно този дисонанс е движещата сила на личността.

Личността винаги осъществява себе си като

БОЖИЯТА ОБРАЗА ЧУВСТВОТА НА ЧОВЕКА

свършенносто битие. Това е битие, в което мислите, целите, предвидените перспективи лежат далеч над пристъпите към актуалното състояние, материално, земно битие. И ако напротив, човек все се стреми към првобразното, материалното, то това все е личностна редукция. Личността трябва да се извисява над живота, тя трябва да съществува духовно, т.е. да живее, така както битуваният трябва да стане битие. „Ясно е, че човек спомнята на благодатта съзидана в своята творка ниостас Божественото и човешкото по образа на Христа и по такъв начин става „създаден от Бога, бог по благодат“ (Павел Евловски).

Личността е изход на предельното целеналогане и всички рамките на индивидуалното битие. В това се изразява стремежът към образа Божий“ в чужда земната плоскост, т.е. човек се стреми да види Бога или да сътвори в себе си бог, идеал (символ) над естествения ред, свърз с съществуващото битие, извън положението по отношение на плоскостта на реалния живот.

Понятието „образ Божий“ не само превъзхожда надличностно битие, но мисленото, идеалното битие, което по същността си е сфериализирано, съдържа хоризонт. В безкрайното и непостижимо, но притягателно и желано движение, той открива себе си, своята извисеност над човешка личност. „Безуловното нравствено значение на човешката личност извисява от нея съвършенството или пълзота на жи-

вота. Това извисяване е уловствено... с действителното пристъпие и съществуване на свършенството в целия човек и в целия му живот кръг.“ (Соловов В.).

Свобогата

Едно от най-ярките свойства на богоподобие то на човек е свободата. Това изяснява е духовно свойство, тъй като не може да принадлежи на природата. Природата (телестатерия) на човешкото битие. Духът прави човека свободен, защото по дух човек принадлежи на друг свет и това е светът Божий. Бог е пожелал човек да живее в грешното си битие да остана свободен. Свободата довежда човека до избор, и изборът му е свободен, защото човек е свободен да бъде към зла, но и добродетелта да бъде свободна с невъзможна.

„Човек с почтен с разум си, украсен със способността на избора, сие със свободата воля, има разсъдък, не робуващ на желанията и имаши господствено положение. С краката си човек се докосва до земята, а с лицето си се обръща към небесния свят“ (Василий Селюкски).

„Видимите творци са свързани по никакво неуподобно естество, не могат те да излязат от това състояние, в което са създадени, и нямат воля. А ти си...свободен... По природата ти си подобен на ангел (брънчовещици – бел. р.)“ (Иван Мейерий Египетски).

„Човекът е бил създаден по подобие на Божествената природа, създавайки употребено към

Божеството и по отношение на другите блага, и по отношение на свободния избор.“ (св. Григорий Нисийски).

Свободата извисява човека над целия друг творен свет, придава на човека уникалност, съпричастност към истинския свят. Свободата, както се вижда по-нататък, е най-необходимото качество на личностното развитие, творчеството, духовната побуда над порока.

Свободата трябва да се разбира в няколко курса:

- 1) духовната свобода която превъзхожда над пълтата и материята;
- 2) свобода на предельния избор, решение, приемливо и разумно;
- 3) свобода на нравствен избор, на избора между добро и зло. Като цяло свободата е свободен избор, решение от край до край, който се е поробен от грехо, дар, който се е запалил и след грехозападът, за да се разобличава истинна невещен произход.

Самовластие

Наред със свободата, светлите оти най-често отгледали самостоятелно оти черта на Божия образ у човека. Самовластие то е основано върху Божествените заповеди: „След това рече Бог: Да сътворим човек по Наш образ, (и) по Наше подобие, да създадем човека по образу и подобието на морските риби, и над невещите птици, (и) над земните, (и) над добитък, и над пълзлата земя, и над всички гадине, които пълтат по земята“ (Бит. 1: 26). Тази заповед установява не само природното господство над човека, но също така

тава и задачата да „господстват“. Това значи не само и не толкова да се ползва от законите блатна на властта, колкото да управлява, да вързува, да свещенослужа с палата твор прв образ. „Образът Божий – това е бестелесна душа, ум и слово – единно и неразделно същество, а видимото [качествата, чертите – А. Л.] в това образ е мозъкът, независимост и самовластие, свобода“ (прен. Никита Ступан).

„Човекът е създаден по образ Божий – едно от всички [тези блага е] това, че за да бъде свободен от [вещното] принуждение и е сивака природна сила несвободна, по да има самовластие, съобразно на [собственото] съгласие, решение“ (св. Григорий Нисийски).

„Унижте ние, какво е „лю образ“, понеже това не е достояние на природата, но същество с властта, и че [Бог] не за властима облик е казал „образ“, но е [ютребил] тази дума на началото, и затова е добиване. И да владят рибите морска“ и другите“ (св. Иван Златоуст). Ясно е, че по образ“ има разумното и самовластие, творчеството, „до подобие“ – възможното уподобяване на [Божественото] съвършенство“ (прен. Иван Дамаски).

Този черта на образа Божий – мисловно възможност да разбира развитието на личността и същността на много личности отношение. Самовластие, желание в дълбочината на душата, която онтологическа черта на личността не може да се провява в живота. Пределияко то се проявява в само-

утвърждаването, чрез което се осъществява развитието на личността на човека. В полжещите смисла самоутвърждаването е проверка, изпитание, обновиране [за себе си и за другите] е осмисляне границите на своята власт или свобода, на своя избор. И това се извършва в всички нива на личното развитие и във всички възрасти. Децата на три години търсят свободата на постъпките си, младите и възрастните влюбени, юношата иска сам да взема решения, отъвърляйки опита на по-големите, прелест човек през цялото време търси своите пътни, не желайки да бъде „както всички“.

Всичко това са стъпки на личностното развитие, мотуърждаване, което е осъществяване на „независимост“.

Докато в отгритиелта смисла самовластие, развитие и разрушение около себе си на всичко онова, което се асоциира с личната несвобода. Детето или юношата, които са родители или учителите, ако те не намират рамки за минимална и необходима свобода. Възрастният човек, който е междуличностните връзки на несвободата, е агресивно настроен против всички, които го ограничават. Такова самоутвърждаване, разрушаване личността, само свидетелства за отпуснато самовластие.

И разликата между личностно си видела властта на човека над самия него, над своите страсти и пороци. Към не спадат най-тежките страсти – „жаждата за власт“, или любовначалното (власлолюбие). Този страст насочва човешкото към воини, а сътрудничават към приятелите към врага.

Но както и всякаква страст, власлолюбие е изпозначена черта или слабост на душата. В разделения случай сия божествен черта на личността – самовластие, е доведена до патология.

Образ и подобие

Както вече казахме, найблизката аналогия, освен посланията на св. ап. Павел, мисловно свързана за образа Божий, оне повече за подобие то Божий в човека, и самия слия път (Иак. 3:9) срещаеме това понятие (с изключение на онези места от книга Битие, където се говори за сътворението на човека).

Но в антропологията на св. ап. Павел все има понятието „подобие“ различно от „образ“, т.е. образът е действително подобен до себе си. Именното тази антропологическа линия е била продължена от Църквата. „Образът е дава на човека от началото, а подобие

ето да бъде от него прието се осъществява „усъвършенстване“ (св. Кирил Александрийски). „Усъвършенстването“ се разбира като път за осъществяване на образното и ставта такава, която е подобна по образ и по душата Божие. Ако в душата няма Духа, тогава [човек] действително е душевен и несвършен, оставяйки пътски; ... то подобие [Божие] от Духа не е получено, а само подобие“ (св. Иларион Велики).

И това е така, понеже уподобяването изисква труд, воля, подвиг, вяра, дейност. „Замисляй [Божий] видима, не видима, „лю образ“ – а и „лю подобие“ – то; а сътворено е само едно – „лю образ“. „Лю образ“ – а и ладен оти образ – а и оти образ – а и непервато; а онова, което е „лю подобие“, достигаме после – със свободата воля и собствен труд“ (св. Григорий Велики).

По-друго разбиране има Псевдо-Аристотел. Той автор вероятно не е бил известен с различие между образ и подобие. „Ако искаш да опознаеш Божеството, то започни с Оповай се!“ И разликата между образ и подобие се установява разликата на Неговото устройство, и ще видиш, че е симпат ти си по образ и подобие Божие. Защото непервато, непознаването, умно и безмъртно състояние на душата твоя [като е] по образ и подобие Божие, е съществено различие на непервато, непознаване, непознание и безмъртно“ (Слово за човека, PG89, 14). За бляжение Творца (св. Григорий Велики) разликата на образа е неговото придобиване „на дело“; „Възможно е онова, което може да се получи – затова образът Божий е възможно да бъде всеки; ако той... е новия човек“ (Христос) се обича човек, тогава това е образът на „Творца“.

Сравнението между личното и подобие на Бога (богуподобяването, образът на човека, и самия слия път) в гонимата философия: „Ликът е осъществено в лицето подобие Божие“ (свещ. Павел Флоренски). А също така: „Всичко, което е подобно до достойно да се нарече образ и подобие Божие... Отговорът не може да бъде: духовната личност претрпява в истинно подобие“ (Вишневски Б. П.).

Прот. проф. Андрей ДЮРГУС
Образът и подобие на БОГА
КОМАНОВА

ПРАВΟΣЛАВИЕТО ПО СВЕТА

Когато си в Драма в навечерието на 4 декември, ми може да не ти направи впечатление радостното оживление, парково в целия град. Поводът е престојниот празник на небесната крокодилка на града – св. великомченица Варвара.

В късна слобода на 3 декември, ако не знаеш къде се намира посветениот на сивистрата храм, не е необходимо специјално да го търсиш. Стига само да тръгнеш след парвата група празнично облечени хора, които се издига во уличките по посока на старата градска част. А таква празнична група никога многу. Те излизат навън от всеки дом, улица и малка сокак, с какивото центърът на Драма е пълен. Стари и млади, маж и жени, семејства с деца, всички објети од една обичајна духовна радост... Ето какво означаваша в двадесет и први век не се прилагаша до една намената от св. ап. Лука за првите христијани: „А женски вјераници беа заедно... еднодушно престојваа в храма... с иселло и чисто сърце, како хвалеха Бога“ (Ден. 2:44-46:47).

Нашата поклонничка група, която е дошла в Драма специјално за празника на св. Варвара, тргаша след една група од вјераници жени. Скоро излизаме пред една од нај-големите градски забележителности – изворите на св. Варвара. Водата, извирајќи од самата земја, се образувала неколку сврзани едно с друго езера и рекачки. В близост до тие се намира и маликни храм, носени имено на светата маченица, открито имено започна и призначната латиа. До него обаче не е възможно да стигаме. Високо е прирелено од многозидан народ. Кога тогаша митра мина покрај нас, тогаша ние се вклопише в нива.

Сликнат е ка на фанфарите и барабаните огласена нивна наредба. Думате се слаби да општаат онаа, което Бог ни учало да видим и преживеем. Ивно истинско тържество в прослава не само на изповедничката и маченичката поедин на св. великомченица Варвара, но и тържество в прослава на Бога, Дивни в Своите свети...

Слушам фанфарите и барабаните и мислено се преливам в едни далечни, далечни местности момент, опшени в Старија Завет – обесата на Иерусалим. Кога Господ река на Исуса (Иван – ба...), и нека след момент својата нока пред ковчеза седем юбилејни трби; а на седми ден обиколеа града, и свениците да трбиат с трбице; што затрби јубилејниот гон, а како четри збун, велики народ да се провикне с вонски глас, и

Напоказника на света великомъченица Варвара в Драма

градската стена се руже до основи...“ (Иис. Нав. 6:1, 3-4). Така и познато Рузнала тогаша не само една стена. Рузнали всички крестовни стени на Иерико. Рузнали „до основи“ (Иис. Нав. 6:19). Това е пример, којшто во дружен смисел можам да отнесам и към маченичеството на св. Варвара. Како рузнали перизонските стени при трбиња звук и гласа на Божия народ, така пред тържеството, проведена при „жестоките стравина“ на светицата, рузнала измамата една на бащата поборник Диоскор. А рабнитеот до жестокоштите узари узари на св. Варвара, којшто шепнели чудна молитва: „Вскеси човек, којшто ние... спомане мен и моите страдания, да не се приближи до него невредна болест и да не го грабне неочекувана смрт...“, били овни „вонски глас“ на влюбението на бесовското бесилие пред неочекуваната вара в истината Бог. Вара, какавото св. Варвара имала – вара, потресена од сърце, постигната с разума, измата – в она и доказана в гориното на страданията...

Орестарът тържествено превриваша покрај улицата. След него, носени хоругви със своите откритичани знаци и патронни светици, врвват представители на различни културни друштва од целия Драамски район, како те са обачени в традиционни народни носии. Наголемо впечатление ми направи друштвото на католическите и поитничките гърци. Мажките се с черни крпни на главата,

черни елени, черни носе с издигнати рамена, носии и пичови, черни потури и бошун. А жените се са с шарвари на малки наметки, приличајќи на близокостичите тубоетички. Драма е град тјасносврзан със сѐбјата на прокудениот през 1922-1923 од Мала Азија гарици. Градът не само е приотголем брой од тях, но и св. свещеномченик Христојот, Смирненски митрополит (убит по особено жестоко начин од турците пред 1912), в престојани си град Смирна. Имено е бива од 1901 г. до 1910 г. Драамски митрополит. На негово име днес в Драма се строи голем православен храм.

Радост издигаа сърцата на всички ни, којшто в две стропиле реизаша покрај нас минават малките индокички колко тесни сме сериозноста си а тогаш тържествениот момент се те, издигнало високи ронци и крестови?! Деза, сѐнавачна важност на постаната наша задача. Шестити деца, доведени од близоразни родители при Христос, „за да вљаднаат врзу ни граде и да се вклопат“ за тях (Мат. 19:13). Деца на којшто днешното откужено од Бога време свѐсем не е попрекоче да дойдат при Него, при „нај-прекрасната од синовите човечески“ (Пс. 44:3). Удивително!

Гледам тези деца и ги видам како живи огнени пламци на вјарата в техните черни индокички одежко. И с болка си мисла за нашите български деца. Којшто и какви само уселие се полагат, за да им се попрече да сренат, да познат и обикнат Бога. Какво уселие од страна на вљаднавачите да ги направат безбожни, т.е. безборзи за Царството Небесно. Сродни по дух с богоборца Диоскор – бащата на св. вљча Варвара, ровните ни управници изграждат „вонски и изкумно изградени кули“, којшто затварат како заложници българските деца, обераждајќи ги с „држејќи вљча-

тателки и слуштин;“ за да ги съблжаният със знаани – светски полезни, по прекоди. И да ги лишават од познание за вечното и непреходното – от Бога и Неговата љубов. Не си ја подобно тие наши држарки маж и жени на обсервациа Диоскор, забрани за обшита на Огнят си? И те подобно на него „както с опште законна“ исчат да провикат с остър мек делата, опшираат се да научат за Единия Бог „Отец, Син и Дух Свети, Трите Лица на Единия в Троицата Бог, Которо... прошеватат и објавуваат вљча твар и диктане“. Тези думи казала св. Варвара на бащата си, а той „изваид меч... и се втурнал да ја гони, подобно на вљч, прелесвајќи агне“.

Само че им пречим и ние – духовитите и мирните. Ше каквоте – как така?! Нека тогаша само се замислим: колко деца на свеницици изградени днес в храма; с радостите од обшитувано с Христос нод търковина кулоци; с вљчаганато в тјучество, се са част од сѐборното семејство на Вселенското Православие; със сѐнавачно, което бе баша им не работи професиона „свещеници“, а че изнљиваа нај-великото служение, което може да сѐществува; служение, којшто и ангелите днес не извираат... Колько мирници, којшто инаме са се подившави редовно, отвани в покрена на заживљителното изучаване на православното вероучение в българските училища, гонити в неделни не сами, а с децата си на тървара? И не просто за да си запалат свещица „за здраве и кѐмет“, а за да се осветят пред прѐствително си на изселното вљчроско богослужение, и те, и дедата им, и да одржаме Светата Гайна – Телото и Крвта Христови? Выпрос, врзу којшто си заслужава да помислам...

Две длаги колони од свеницици и монаси од Драамска епархија следат индокиците. Четирима свеницици носат на сивистрата висока вљчава на тържествено призначната в този ден светица – великомченица Варвара. Зад тях, носена на открит военен автомобил с близо човешки рѐст, с иконала на Пресега Богородица „Вратарница“.

Царството нестине... Царната небесна, Мажката на нашия Господ и Спасител Исус Христ, е дошла да вљезе в радоста и да почете заедно с нас, подобострастниете човече, онаи, којшто „сѐкрпнаши вражеските мрежи... с вомощта и оржето на крвста“ (пророк на Исуса в Мат. 23:35), послеслава Бога... потпавала мажското поклонение. Страдаа сред поедините... та с внос глас вљчаваа: Троицата почитам, Едно Божество... (кодока на св. Варвара).

Покланувате се смирено, којшто инамоте минават покрај нас. Показваме се и на следващите си в близогласивни множеството армерици: високоресничести Нектариос, митрополит на о. Керкира, прѐственичави во време на латина; Назизиакс еп. Теодорит, прѐственичави на Цариградската патриаршија, и домакани, Драамски митрополит Павел... Армериците се одпади од кмета и официјални лати од местната управа, од гости на празника и многозидан народ, към којшто се присељиваатме и ние.

Седна
прот. Емил ПАРАДИНГОВ
Ил подготвена за печат книга
„Поклоннически типетици от Грцици“

В навечерието на празника
стојници на вљча
лукат рачно
работната група
на вљчаваа се
нах корабница
се свеничка в
изкусно води на
свирото пред
црквата

Сумете за абонамент да се изпратат по банкава сметка или с поштинска запис на името на ТАНКА ТОМЧЕВА ИЛИЕВА
IBAN: BG917503060101510178, BIC код: UNCRBG33
и поштенски код на пошталците!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Бургас – Ефес, ул. „Алишта“ №8-5
IBAN: BG917503060101510178, BIC код: UNCRBG33
Църковен вестник“ съдържа светскиот типот и авторката и не бива да се използва за бижутно нуоде.

ЗАПОЧНА АБОНИРАНЕТО ЗА 2013 г.

„Църковен вестник“

1 година.....	30,00 лв.
6 месеца.....	15,00 лв.
3 месеца.....	7,50 лв.
ед. цена.....	0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЈАТА
СВ. СИНОД, София – 1000Тел. 980-30-16, факс 987-56-11245,
e-mail: ypravshbg@gmail.comОтговорен редактор на броев:
Анзла Христова

Материјал се приемиат а авторскиот форум.